

2. Гнедко Н.М. Формування готовності майбутніх учителів до застосування засобів віртуальної наочності у професійній діяльності: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Наталя Михайлівна Гнедко. – Рівне, 2015. – 292 с.
3. Коменский Я.А. Избранные педагогические сочинения / Я.А. Коменский; под ред. А.А. Красновского – М.: Учпедгиз, 1955 – 640 с.
4. Малафійк І.В. Дидактика новітньої школи: навч. посіб. / І.В. Малафійк. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2014. – 632 с.
5. Песталоцци Й.Г. Избранные педагогические сочинения: в 3 т. / Й.Г. Песталоцци; под ред. М.Ф. Шабаевой. – М.: Акад. пед. наук РСФСР, 1963. – Т. 2: 1791-1804. – 1963. – 563 с.
6. Савченко О.Я. Дидактика початкової школи / О.Я. Савченко. – К.: Абрис, 1997. – 416 с.

А.А. РОМАНИУК. ОСОБЕННОСТИ ПРИМЕНЕНИЯ СОВРЕМЕННЫХ СРЕДСТВ НАГЛЯДНОСТИ В НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЕ В КОНТЕКСТЕ НОВЫХ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ПАРАДИГМ

Резюме. Наглядность является неотъемлемой частью учебного процесса. Развитие информационно-коммуникационных технологий привело к появлению новых «современных средств наглядности», использование которых способствует не только улучшению организации учебного процесса, но и более качественной теоретической и практической подготовке учащихся к реалиям современной жизни.

Ключевые слова: наглядность, средства наглядности, современные средства наглядности, виды наглядности.

A.A. ROMANIUK. FEATURES OF THE APPLICATION OF MODERN MEANS OF VISIBILITY IN ELEMENTARY SCHOOL IN THE CONTEXT OF NEW PEDAGOGICAL PARADIGMS

The summary. Visibility is an integral part of the learning process. The development of ICT has led to the emergence of new «modern means of visibility», the use of which contributes not only to improving the educational process, but also a high quality theoretical and practical training of students for the realities of modern life.

Key words: visibility, visibility tools, modern clarity, the types of visibility.

Рекомендовано до друку.

Д-р. пед. наук, проф. Г.П. Коваль.

Одержано редакцією: 26.02.2016 р.

УДК: [378. 147. 016: 81' 243]: 005. 591. 6

Л.В. ДЕНИСЮК, Н.Р. ДАНИЛОВА

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ НА НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЯХ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Резюме. Стаття присвячується доцільності використання інноваційних технологій та Інтернет-ресурсів під час викладання іноземних мов. Розглядається короткий опис та характеристика інноваційних технологій у процесі викладання англійської мови. Висвітлюється актуальне питання характеристики інноваційних технологій та Інтернет-ресурсів.

Ключові слова: інноваційні технології, навчальний процес, розвиток мислення, Інтернет-ресурси, інтерактивність.

Постановка проблеми. У епоху змін, світового розвитку та глобалізації, знання іноземної мови стає життєвою необхідністю. Сьогодні надзвичайно високим є інтерес до проблем психолінгвістичного рівня, які розглядають мову як відображення соціокультурної реальності. Це, в свою чергу, призводить до необхідності вивчення цілісної картини світу, яка існує в культурній традиції будь-якого народу.

Сучасна система освіти проходить складний процес оновлення, реформування й трансформації відповідно до європейських вимог. Все це, з огляду на сучасні світові глобалізаційні тенденції, зумовило курс на пошук та впровадження інноваційних технологій та методик. Проблема навчання іноземних мов у вузі сьогодні, безумовно, вимагає системного аналізу мовленнєвої діяльності.

Оволодіння студентами на немовних спеціальностях вищих навчальних закладів освіти ґрунтовними знаннями, професійними вміннями та навичками є однією з найважливіших проблем у професійній підготовці.

Висококваліфікований фахівець має бути активним учасником міжкультурної комунікації, володіти навичками усного та писемного мовлення відповідно до професійної тематики, бути спроможним опрацювати іншомовну фахову літературу та інформативні матеріали. Тому навчальна дисципліна «Іноземна мова професійного спрямування» передбачає формування професійної іншомовної компетенції студентів, що є сприятливим для ефективної участі в процесі навчання та задоволення професійних потреб спеціаліста.

Тому проблема використання інноваційних технологій та Інтернет-ресурсів у процесі навчання англійської мови професійного спрямування майбутніх фахівців є надзвичайно **актуальною**.

Метою статті є опис і висвітлення особливостей використання інноваційних технологій та Інтернет ресурсів на немовних спеціальностях у ВНЗ.

Аналіз актуальних досліджень. Проблема використання інноваційних технологій займалися такі науковці як: О. Алармов, В. Білоус, М. Бургін, Н. Гавронська, Л. Горюнова, В. Журавльов, Г. Єрко, Л. Ілляшенко, В. Загвязинський, Г. Ковальчук, В. Марігодов, І. Носаченко, А. Ніколс, В. Олексенко, Т. Пастернак, Т. Циновник, Є. Шматков, Н.Ю. Суфбекова, В.П. Безпалько, І.М. Дичківська, С.О. Сисоева та ін.

Виклад основного матеріалу. Термін «інноваційні технології» є порівняно новим поняттям, яке увійшло в науковий обіг на початку 80-х рр. Як показав аналіз опрацьованої літератури, існують різні погляди стосовно сутності цього поняття: одні розуміють його як певну систему вказівок щодо використання сучасних методів і засобів навчання; інші – цілеспрямоване застосування прийомів, засобів, дій для підвищення ефективності навчання; треті – цілісний процес визначення мети, обґрунтування плану і програми дій та навчальних методів. Кожний з цих підходів має право на існування, оскільки охоплює різні сторони навчального процесу. Цим і пояснюється функціонування великого різноманіття технологій.

Інноваційне навчання – зорієнтована на динамічні зміни в навколишньому світі навчальна та освітня діяльність, яка ґрунтується на розвитку різноманітних форм мислення, творчих здібностей, високих соціально-адаптаційних можливостей особистості [1].

У такому контексті особливого значення набувають педагогічні технології навчання, під якими розуміють системну сукупність і порядок функціонування всіх особистісних, інструментальних та методологічних засобів, що використовуються для досягнення освітньої мети [8].

На думку С.О. Сисоевої, використання інноваційних педагогічних технологій в освіті має «забезпечувати особистісний і професійний розвиток особистості, її професійну та соціальну мобільність, конкурентоспроможність на ринку праці, адаптаційну гнучкість» [4].

Д.С. Мазоха та Н.І. Опанасенко зазначають, що «педагогічна професія вимагає особливої чутливості до постійно оновлюваних тенденцій суспільного буття, здатності до адекватного сприйняття потреб суспільства і відповідної корекції навчально-виховної діяльності» [2].

Традиційні методи навчання іноземної мови на немовних спеціальностях передбачають засвоєння знань у штучних ситуаціях, внаслідок чого майбутній фахівець не бачить зв'язку досліджуваного предмета зі своєю майбутньою професійною діяльністю. Найбільш ефективним засобом розвитку мислення майбутніх фахівців є мозковий штурм.

«Мозковий штурм» – прийом швидкого некритичного висловлення думок, за допомогою яких можна швидко генерувати численні ідеї з певної проблеми або теми для подальшого обговорення [5].

Подібний підхід у навчанні забезпечує імітацію елементів професійної діяльності, її типових та істотних рис. Його застосування на заняттях з іноземної мови на немовних спеціальностях дає можливість сформувати навички та вміння спілкування, розвиває звичку до самоконтролю, сприяє реальній підготовці студентів до майбутньої професійної діяльності і життя в суспільстві в цілому, допомагає зробити заняття з іноземної мови більш живими, цікавими, змістовними, дає можливість студентам більше і частіше висловлювати власні думки, почуття, оцінки, тобто мислити іноземною мовою.

Такий метод стимулює студентів до мислення, швидкої реакції та кращому засвоєнню інформації.

В останні роки все частіше піднімається питання застосування нових інформаційних технологій на немовних спеціальностях у ВУЗі. Це не тільки нові технічні засоби, а й нові форми та методи викладання, новий підхід до процесу навчання. Основною метою навчання іноземних мов є формування і розвиток комунікативної культури студентів, навчання практичному оволодінню іноземною мовою. Ефект застосування інформаційних технологій з метою підвищення професійної спрямованості вивчення іноземної мови на немовних спеціальностях у вузі, як показує практика, найбільш помітний, коли вони застосовуються в системі занять, забезпечуючи оволодіння цілим комплексом умінь, закладаючи результативну базу для його ефективної реалізації в житті. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у процес навчання почався не так давно. Проте темпи його поширення неймовірно стрімкі. Застосування Інтернет-технологій на заняттях з іноземної мови є ефективним фактором для розвитку мотивації студентів. Однією з перепон, яка стоїть на шляху успішного оволодіння іноземною мовою у вищому навчальному закладі, є недостатня, а інколи й відверто низька мотивація студентів до вивчення мови. Саме тому особливий інтерес представляють інтерактивні технології, метою яких є створення комфортних умов навчання, за яких кожен студент відчує свою успішність та інтелектуальну спроможність. В основу такого навчального процесу закладено співробітництво і продуктивне спілкування, спрямоване на спільне розв'язання проблем, формування здібностей виділяти головне, ставити цілі, планувати діяльність, розподіляти функції, відповідальність, критично міркувати, досягати значимих результатів. Тому потрібно більше активізувати процес навчання, використовуючи відповідні інтерактивні технології, однією з яких є „Метод проектів”.

Метод проектів у світовій педагогіці – не новий винахід, що є практикою особистісно-орієнтованого навчання, яке забезпечує всебічний розвиток особистості в процесі конкретної діяльності студента, на основі вільного вибору, з урахуванням його інтересів та можливостей» [7].

Він з'явився у 20-х роках минулого століття, дещо видозмінився і сьогодні є засобом ефективного навчання, виховання і розвитку особистості в різних ланках освіти. Засновником методу вважають американського педагога В. Кіптріка.

Напевне, саме цей метод є найцікавішим та мотиваційним. В основі проекту лежить певна проблема. Елемент творчості робить проектну роботу суто індивідуальною. Працюючи над проектом, студенти виконують невелику дослідницьку роботу: шукають та опрацьовують матеріал в Інтернеті, готують проект до представлення.

Ще однією з нових вимог, запропонованих до навчання іноземним мовам з використанням Інтернет-ресурсів, є створення взаємодії під час заняття, що прийнято називати в методиці інтерактивністю. Інтерактивний підхід у віртуальному просторі служить одним із засобів досягнення комунікативної мети на занятті. Від принципу комунікативності він відрізняється наявністю щирого співробітництва, основний натиск робиться на розвиток умінь спілкування і групової роботи, у той час як для комунікативного завдання це не є обов'язковою метою.

Навчаючи справжньої мови, Інтернет допомагає у формуванні вмінь і навичок розмовної мови, а також у навчанні лексики і граматики, забезпечуючи справжню зацікавленість і, отже, ефективність. Більше того, Інтернет розвиває навички, важливі не тільки для іноземної мови. Це, насамперед, пов'язане з розумовими операціями: аналізу, синтезу, абстрагування, ідентифікації, порівняння, зіставлення, вербального прогнозування і попередження та багато іншого. Таким чином, навички і уміння, сформовані за допомогою Інтернет-технологій, виходять за межі іншомовної компетенції навіть у рамках "мовного" аспекту. Інтернет розвиває соціальні і психологічні якості студентів: значно зростає їхня впевненість у собі і їх здатності працювати в колективі; також Інтернет створює сприятливу для навчання атмосферу, виступаючи як засіб інтерактивного підходу.

Інтерактивність не просто створює реальні ситуації з життя, але і змушує студентів адекватно реагувати на них за допомогою іноземної мови. І коли це починає виходити, можна говорити про мовну комунікативну компетенцію. Нехай навіть при наявності помилок. Головне вміння спонтанно, гармонійно реагувати на висловлення інших, висловлювати свої почуття і емоції, тобто розглядати інтерактивність як спосіб саморозвитку через Інтернет: можливість спостерігати і копіювати використання мови, навички, зразки поведінки партнерів; знаходити нові вирішення проблем під час їхнього спільного обговорення.

Таким чином, можна зробити **висновок**, що використання інноваційних технологій та Інтернет-ресурсів сприяє зміні моделі поведінки між викладачем та студентами, допомагає розвивати навички мислення, здібності та можливості студентів, дозволяє застосовувати ці ж технології у повсякденному житті.

Перспективи подальших розвідок є пошук нових тенденцій і застосування їх у процесі навчання іноземної мови.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посібник / І.М. Дичківська. – К.: Академвидав, 2004. – 352 с.
2. Мазоха Д.С. Педагогіка: навч. посібник / Д.С. Мазоха, Н.І. Опанасенко. – К.: Центр початкової літератури, 2005. – 232с.
3. Полікарпова Ю.О. Інноваційні педагогічні технології у викладанні іноземних мов студентам магістратури. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.academia.edu/1613464/>. – Назва з екрану.
4. Сисоєва С.О. Творчий розвиток особистості в процесі неперервної професійної освіти / С.О. Сисоєва // Неперервна професійна освіта: теорія і практика: зб. наук. праць; за ред. І.А. Зязюна та Н.Г. Ничкало. – у 2 ч. – Ч.1. – К., 2001. – С. 45-53.
5. Тімченко С.О. Критичне мислення: крок до комунікативної компетентності учня / С.О. Тімченко // Вивчаємо українську мову та літературу. – Липень 2011. – №19-21 (275-277). – С 2-9.
6. Тюрина А.В. Фестиваль педагогических идей «Шесть шляп мышления как интерактивная методика преподавания иностранных языков». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: sosh10.edusluda.ru/files/KOPIKA/FPI_Tur_6_shlap-11.doc. – Назва з екрану.
7. Упровадження інноваційних педагогічних технологій. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: tpl.uzhgorod.ua/index.../Innovacijni_tech.doc. – Назва з екрану.
8. Фомина Т.Н. Инновационные технологии в преподавании иностранных языков в неязыковом ВУЗе / Т.Н. Фомина, Т.Г. Зеленова // Ярославский педагогический вестник. – 2003. – № 1 (34). – С. 36-42.
9. Де Боно Э. Шесть шляп мышления. Основная концепция. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.debono.ru/article/sixhats.htm>. – Назва з екрану.

Л.В. ДЕНИСЮК, Н.Р. ДАНИЛОВА. ИННОВАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ ПРЕПОДАВАНИЯ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА НА НЕЯЗЫКОВЫХ СПЕЦИАЛЬНОСТЯХ В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ

Резюме. Стаття посвящается целесообразности использования инновационных технологий и Интернет-ресурсов во время преподавания иностранных языков. Рассматривается краткое описание и характеристика инновационных технологий в процессе преподавания английского языка. Излагается актуальный вопрос характеристики инновационных технологий и Интернет-ресурсов.

Ключевые слова: Инновационные технологии, учебный процесс, развитие мышления, интернет-ресурсы, интерактивность.

L.V. DENUSYUK, N.R. DANILOVA. INNOVATIVE TECHNOLOGIES OF TEACHING FOREIGN LANGUAGE IN NON-LANGUAGE SPECIALTIES IN THE UNIVERSITIES

The summary. The article deals with the concepts of innovative techniques and internet- resources. A short description of innovative techniques in the process of English teaching is given. It is presented the actual question characteristics of innovative technologies and Internet resources.

Key words: Innovative technologies, educational process, thinking development, internet resources, interactivity.

Рекомендовано до друку.
Д-р пед. наук, проф. О.В. Безкоровайна.

Одержано редакцією 01.03.2016 р.

УДК: 378. 937 + 378. 05 +378. 03

Н.Л. СИДОРЧУК

**КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-БУДІВЕЛЬНИКІВ: РЕФЛЕКСИВНА ПАРАДИГМА**

Резюме. У статті здійснено теоретичний аналіз концептуальних основ підготовки майбутніх фахівців у ВНЗ та обґрунтування рефлексивної парадигми професійної підготовки майбутніх інженерів-будівельників.

Ключові слова: професійна підготовка майбутніх інженерів-будівельників, особистісний та професійний розвиток майбутніх фахівців, рефлексивна парадигма.

Постановка проблеми. Соціальні перетворення та інноваційний шлях розвитку української економіки зумовлюють зміни освітніх пріоритетів, виникнення нових парадигм й цінностей, що вимагає якісного оновлення підготовки інженерних кадрів. З урахуванням вимог держави, що відображено в Конституції України, законах України „Про освіту”, „Про вищу освіту”, положень Болонської декларації Євросоюзу, актуалізуються завдання становлення особистості кваліфікованих, конкурентоспроможних на світовому ринку праці фахівців, готових до професійного зростання й самовдосконалення. Сучасний розвиток вищої освіти та професійна підготовка майбутніх фахівців передбачає задоволення не лише суспільних, але й особистісних запитів, що зумовило актуалізацію рефлексивних засад освіти, перегляд ідей і цілей сучасної освіти з позицій особистісно зорієнтованого, культурологічного, системно-діяльнісного, інтегративного та компетентісного підходів. Здобуття вищої освіти в сучасному світі виступає передумовою для подальшого вдосконалення і саморозвитку особистості, її спрямованості на освіту впродовж життя.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У багатьох наукових доробках розкрито теоретичні позиції щодо особливостей підготовки, встановленню єдності та взаємозв'язків особистісного і професійного розвитку майбутніх інженерів (В. Андронов, Г. Атанов, С. Дичківський, Г. Єльнікова, О. Коваленко, М. Лазарєв, Е. Лузик, Ю. Нагірний, В. Ройлян, О. Романовський, А. Шевченко, П. Яковичин та ін.).

Метою статті виступив теоретичний аналіз концептуальних основ підготовки майбутніх фахівців у ВНЗ та обґрунтування рефлексивної парадигми професійної підготовки майбутніх інженерів-будівельників.

Виклад основного матеріалу. Науковці наголошують на необхідності подальшого збагачення гуманістичних засад сучасної освіти (К. Абульханова-Славська, В. Андрющенко, Б. Ананьєв, О. Асмолов, Г. Балл, І. Бех, І. Зязюн, І. Кремень, О. Леонтьєв, С. Максименко, В. Петровський та ін.), пріоритетності освіченості, моральності та духовності, що вимагає пошуку нових стратегій навчання у напрямі персоніфікації підготовки майбутніх фахівців; розробки відповідних педагогічних технологій та ефективних методів здійснення навчального процесу. Зміщення пріоритетів навчально-виховного процесу вищої технічної школи від знанневого до особистісно орієнтованого актуалізує потреби: формування необхідної і достатньої системи знань студентів задля повноцінного оволодіння ними основами професійної діяльності (знань про цілі, способи, засоби, умови, аналіз та оцінку результатів професійної діяльності і т. ін.); ефективного поєднання формування теоретичних знань студентів з їхніми практичними потребами, розвитком мотиваційно-ціннісної сфери особистості майбутніх фахівців; ефективного застосування теоретичних знань для розв'язання практичних завдань у ході вивчення навчальних дисциплін та виробничої практики; створення можливостей для подальшого професійно-особистісного саморозвитку.

Дослідники проблем вищої технічної школи (С. Дичковський, З. Донець, Г. Козлакова, І. Луцька, Ю. Мальований, А. Попова, О. Уваркіна, Ю. Юрченко та ін.) поряд із професійною підготовкою обстоюють необхідність культурологічної підготовки, оскільки культурологічні знання виступають як ціннісно-орієнтовною основою вибору відповідальності і творчого начала у професійної діяльності, а випускники технічних ВНЗ є не тільки людьми з вищою освітою, але й представниками технічної інтелігенції. Досягнення цієї мети визначає завдання вищого технічного закладу щодо створення умов для розвитку особистості, формування загальної та професійної культури, творчої індивідуальності студентів. У доробках

© Н.Л. Сидорчук, 2016